

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	6 korona — fillér
Félévre	— — — — —	3 " —
Negyedévre	— — — — —	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre		4 korona.
Egyes szám ára		20 fillér.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyiltér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Ilyen az élet!

Stéberé a világ, — szokták mondani. És ezt az igazságot napról-napra bebizonyosodva látjuk. A legtisztább jellem, ha nincs rókaterméssel megáldva, hogy megtalálja a kibuvó lyukat, amint belekerült az érdeköszeütközések forगतagába, megörlődve hull szét és halálra sebezve marad ott a porondon. Mert mi türés tagadás, minden az érdeken alapul a mai világban, a legjobb barát azonnal halálos ellenséggé válik, ha aspirációit a dédelgetett jóviszonyban nem látja kielégítve. Szinte úgy állunk már, hogy undorral kell elfordulni az emberektől, akik nem az eszményi javakért lelkesednek már, hanem saját önző szárnycsattogtatásaikra törekzenek kihasználni a környezet romlottságát.

Szinte megdöbben az ember, ha belenéz a mai politikai világba. Apponyi és Bánffy! . . . Ennek a két férfinak a pályafutása elegendő arra, hogy meggyőzzön mindenkit a magyar közélet korrumpált erköléséről. Az első az ideális, a nemes, a hazafias eszméknek zászlóartója évtizedeken keresztül. Politikai jellemére, amelyet pedig sokkal nehezebb megóvni mint az egyénit, soha sem esett egy szemernyi folt, bámulatba ejtette az országot nagy szellemének termelő képességével, a szónoki művészet alig megközelíthető erejével, lényének nemességével, hazafias karakterének őszinteségével és azzal a határozottsággal, mellyel a nemzeti ügynek állott szolgálatában. Inkább ő bukik, de elveitől egy hajszálnyira sem téved. S ime e nagy férfi politikai pályafutásának minő vége van? . . . Akit pár évvel ezelőtt is még ugyszólván nélkülözhetetlennek tekintettek a magyar politikai életre, akinek szavát visszafojtott lélekzettel leste az egész ország, akinek egy kézlegyintésére kormányok buktak volna meg, azt a férfit ma félredobják az utból mint egy kisajtólt citromot, akire nemhogy szükség volna, de megjelenése teher a láthatáron. Más idők, más erkölésök. Ha Apponyi kiment a divatból, kimentek az ő elvei is, azok az elvek, melyek a magyar közélet megtisztítását írták zászlójukra.

És ugyanakkor, midőn ezt a rendkívüli tehetséget elhagyják sa-

ját leghivebb emberei is, mert úgy látják, hogy puritán erkölésai őt már nem vezetik a miniszterelnöki székre, mert tőle már aligha lehet lesz konczot remélni, — ugyanakkor felszínre vetik a hullámok a másik szélsőséget, Bánffy Dezső bárót, azt a férfit, kinek multja az erőszak töviseivel van megrakva, kinek sem elve, sem politikai jelleme nincsen, aki magyarul ugyszólván még beszélni sem tud, képességei pedig a zérus fokon állanak.

És ez a nagy államférfiu jön azokkal az elvekkkel, melyeknek évtizedeken keresztül Apponyi volt a zászlóartójuk, Bánffy báró pedig a legesküdtebb ellenségek. A korrupció dohos levegőjétől füledt miniszterelnöksége korában az egész ország, nyakát szegte minden jognak, minden igazságnak, amelyek mellett most kardot ránt. És amint látszik, nem roszul számított. Ő már látta, hogy Apponyi lehetetlenné van téve, mert nem ad fel elveiből egy talpalatnyit sem. Más emberre van tehát szükség. Olyan emberre, aki nemzeti trikolorral felbolondítja maga körül az egész országot, akiért rajonganak majd a Kárpátok bérezei, kedves melódiát zeng fülébe Adria hulláma, a nagy magyar alföld rónáin egyéniségének láttára elbájlóbban fürdik a napsugárban a délibáb, de aki midőn fel lesz vetve a víz felszínére, egy alkalmas pillanatban tudjon megalkudni a körülményekkel, hogy a hatalmat ismét kezébe kaparítsa. Ez kell a magyaroknak. Tömegesen sereglenek zászlója alá, ő benne ismerik fel a jövő emberét, ő tőle remélhetik ismét az egykor bőséggel osztott konczokat.

Nem kell ehhez semmi kommentár. Skártba teszik az elveknek kipróbált harezosát, s körülrajongják az új bálványt, pedig az csak festett kép. Fel van sallangozva a nemzeti aspirációk szemkápráztató fényességével, mint egy trubadur jelenik meg a küzdő porondon, aki kész ellenfelét vasának hegyére szegni. Voltaképen pedig kenyeres pajtások ők, alkuszok a megtévedt magyar közönség bórere.

Valóban vaknak kell lenni annak a politikusnak, aki nem lát bele Bánffy báró ütőkártyájába. Dehát a magyar szavazó pógár nem politikus. Ő csak azt tudja, hogy így nem jól van, ahogy van, jobban lenne, ha úgy volna, ahogy az az

ur beszéli ki. Ennek a gyengeségnek kihasználásához nem kell politikai morál, arra elegendő a nagyhangú kortések szájaskodása, jóllehet egy kipróbált államférfiu mellett török a lándzsát. Mert tagadni nem lehet, Bánffy Dezső ki van próbálva. Ennek az eredménye lett, hogy a nyakát ki is tekerték. Tartalatlant volt már az a helyzet, mely őt urának vallotta. És most ugyanaz a magyar közönség veszi tenyerére, mely akkor hálát mondott a Mindenhatóknak, hogy meg tudott szabaduni tőle.

És ezt a szivességet épen Szeged, a legelső nagy magyar város cselekszi meg a magyar hazának. Hogy épen Szegedet választották ki erre a nagyon kétes értékű dicsőségre, az sem esett kívül a róka számításán. Nagyobb domb tetején hamarabb észreveszik a szarkafészket is. Szeged pedig mindenesetre nagy domb, és ami még jobban kiszínezi a dolgot épen katolikus domb. Igen, mert polgárságának tulnyomó része közülök kerül ki. Nemesak, de a protestáns leszámítva a megfelelő zsidóperczentet is, a katolikusok számaránya mellett elenyészően csekély. És megválasztják azt a protestáns főgondnokot, aki csak nemrég a kolozsvári híres gyűlésen a katolikus egyházi javak elkobzása mellett fente ősei berozsdásodott hüvelyének durva aczélát. Engedjenek meg, de nem tud az ember mit szólani erre az elfajzott proletárságra. És a főkortes szerepét viszi egy katolikus pap. Debreczenben agyonvernék azt a kálvinista lelkészt, aki ki merné bontani a Zichy gróf lobogóját. Pedig ő nem akar elvenni a protestáns egyháztól semmit. Sőt csak azokat a jogokat vindikálja a katolikusok részére is, melyeket a protestánsok már régen élveznek. Mi pedig az állam atyáskodása miatt, noha a népesség tulnyomó többségét teszszük ki, máig sem tudtunk megkapni.

Próbálná csak valaki Debreczenben hangoztatni a Zichy Nándor nevét, minden bizonynyal ott hagyáná a fogát a flaszteren. Nem, mi megteszszük azt a szivességet, illetve a nagy katolikus város, Szeged, hogy megválasztja képviselőjének a katolikus érdekek esküdt ellenségét. Dehogy az, — mondják talán, esze ágában sincs! . . . Hiszen au-

tonomiát ígért nekünk. Autonomiát! . . . Kicsoda? . . . Ugyanaz az ember, aki a hírhedt XX. törvényezikk végrehajtását sürgeti abban az értelemben, melyet a törvényhozók soha sem tulajdonítottak neki, de amelynek keresztülvitele saját becses egyéniségének kijelentése szerint a református főgondnoknak a törvény szellemének elmagyarázása árán is legfőbb ideálja.

Bánffy Dezső bárót abban az időben, midőn a miniszterelnöki klapot viselte, nagy előszeretettel a számárfejekkel hozták hasonlatba, az élelápok a fizimiskáját rendesen nagy fülekkel ábrázolva közölték, sőt egyik legnagyobb publicistánk palam-publice tökfilkónak nevezte. Ugy látszik, nagy volt a tévedés! . . . Azok a fülek ma már ott diszelegnek a szegedi katolikus domb tetején, azt a bizonyos filkót pedig ugyancsak nagy bravourral vágta ki Bánffy báró a választó polgárság 115 főnyi abszolút többségének el nem tussolható voksában. Ilyen az élet! . . .

Utczai befásításainkról.

Évek hosszú sora óta vagyok e város lakója. Évek óta figyelem, bámulom mily lázas tevékenységet fejt ki, hogy magának az észak-keleti Magyarország emporiuma nevét teljes joggal kivívja s biztosítsa. Köz- és kulturális épületei, közuti vasutja, műutjai, műjárói, ipar és kereskedelme mind mind hozzájárulnak ennek megszilárdításához. Készakarva hagytam utóljára, hogy kiemeljem, a városi Kossuth-kertet, mely pedig messze földön keresi párját. Ezeket költött a város ennek megteremtésére, de hát enélkül ma modern város el sem képzelhető. Ma, midőn a mindig nagyobbodó szaporodás és fejlődés a városok beltelein minden parányi helyet építkezésre használ, minden kis teret beépít: közkertekre, fákkal beültetett utcákra, terekre van szükségünk nem csak díszítési, de egészségiszempontból is. Még nem vagyunk egészen ott, de nem sokára ott lehetünk, hogy a város központján található fás udvarok is lassankint épületeknek adnak helyet s akkor csak kő és épület lesz mindenütt. Ezekben s ezek között pedig megszorul a levegő, terjed a miasma s a ragály. Tehát fára, minél több fára van szükségünk. — Közkertünk ma egyetlen egy van, mert a másik — mely céljának alig felelt meg — az épülő vasuti internátus céljaira lett felhasználva. Számot tevő közterünk kettő van: a Deák-tér és Sz. István-tér s egy avenue-szerű utca, az Árpád-utca, ezek s utcáink tervszerű befásításához akarok néhány szót szólni.

Ha valamely utcát akarunk befásítani, első kérdésünk az utca szélessége s a benne levő házak magassága, továbbá a csatornázás menete — mi fájdalom, nálunk még nincs. Keskeny utcába, magas házak közzé, semmiféle fát nem tehetünk; nincs napja, levegője a fának; nem élhet, csak kinlódik, senyved és egészen elpusztul. Ha tehát fásítani akarunk, az utcának egy bizonyos szélességre van szüksége.

Másik kérdésünk az előbbivel szoros összeköttetésben áll. Az ültetendő fafaj növekedésének arányosnak kell lennie az utca

szélességéhez és a házak magasságához. Tehát elég széles utcában sem ültetünk nagyra növekedő, sűrű lombozatú fákat, mert az történik aztán, mint az én jó házigazdám is teszi, hogy a háztulajdonos kénytelen a háza előtti fákat felkopasztani, ha lakását nem akarja egészségtelenné tenni. A mivel pedig a befásítás célja van meghiusítva.

A talajkérdés és égtájfekvés a városokban csak másodsorban szokott figyelembe vétetni. A városokban ugyanis legalább az utcákon rendszerint jó talajok vannak s a városoknak elég alkalma is van rá — ha szükséges — a fákat meg is trágyázni. Az égtáj fekvés pedig legfeljebb a Deák-tér fái konzerválásánál jöhet tekintetbe.

Az utolsó, de legfontosabb kérdés, minő fákat választunk utcáink befásításához? A mondottak alapján is az utcái fa faj legyen, szívós természetű, nem kényes, nem faóriásokat nevelő, szellős koronájú, nem tulságos árnyakat adó, nem piszkos — mint a platán vagy gesztenye, ha lehet, virága is legyen. Elég sok feltételt kívánunk tehát egy utcái fától. Mind e feltételek pedig az akáczfában, illetve válfajaiban bizvást felfalálhatók.

Vadakácztot utcákra — legfeljebb csak a külső területeken — egyáltalán nem ajánlanánk. A vadakáczt ugyanis megfelelő helyen faóriásokat nevel. A folytonos visszavágás által pedig csak gyöngítjük a fa erejét. Utóljára nedvtorlódás folytán szokott elpusztulni; de meg szemet is sértő egy vastagtörzsű fa aránylag kicsi koronával. Továbbá kezelése sok bajjal jár.

Ajánljuk azonban a Deák- és Szt.-István-s az Árpád utcára a *Robinia tortuosa*-t — a püspöki székesegyház előtt volt belőle négy darab, most is van még a Petőfi, Kossuth Lajos és Árpád-utcákon szórványosan néhány darab. Ez szép tojásdad alakú, szellős — tehát nem sűrű — koronát alkot, nemes növésű s nem kényes díszfa. A Deák-tér házai elé s a keramiton belől két sort ajánlunk belőle. Ugyisint az István-térre és az Árpád-utcára.

Keskenyebb utcákra való volna a *Robinia viscosa* (Enyves akáczt) — az Attila-utca elején két oldalt — nem tulságos erős növekedésű, de azért kellő árnyékot s dísz kölcsönző gömbalaku koronájú fa.

Szélesebb utcákra a *Robinia Monophylla* való — Kossuth Lajos-utcán is van belőle. Kereken lehajló ágai, szép sötétzöld levélzete, a mellett szép nagyságu koronája van.

A *gömbakáczt* (*Robinia inermis*) szintén szép és jó utcái fa kellően kezelve. De kisebb utcákra nagy árnyékot adó lombozata, nagyobb utcákra pedig aránylag kis koronája miatt nem ajánlatos.

Ez akáczt fajokat a városi kertész a város kertészeti telepén nagyon könnyen előállíthatja.

Ha már most a város utcáit nézzük, egy részük vadakácztzal, másik vegyes, többfajú akácztzal, a harmadik meg éppen vadgesztenyével van betelepítve. Hát szép utcák az Eötvös- meg a Verbőczy-utca, de én azért még sem szeretnék bennök lakni. A gesztenyék oly sötétséget csinálnak, amit az ember megkíván egy fasortól, de nem az utcái lakóháztól, melynek verőfényesnek s jó levegőjűnek kell lennie. A gesztenyefa virágzaskor nagyon szép, de azután hulló virágaival, ősszel meg az ember fejére potyogó gesztenyével s fa leveleivel éppen nem kellemes. Vagy nehezen, vagy gyorsan nő nagyon s így mint utcái fa céljának nem

felel meg. Parkba elsőrendű díszfa, sőt enélkül park el sem képzelhető!

A *juharfajok* nem utcára vagy terekre valók. Kényesek. Levélzetük éppen akkor perzselődik le, mikor az árnyékra a legnagyobb szükségünk volna. Emlékezzünk csak vissza a Deák-tér közepén átvonuló juharfasorra, mily szánalmas kinézése volt.

Ugyanez mondható a *szilfajokra* nézve. A Gleditschiára nézve áll a mit a vadakácztól mondottunk. Nézzük meg csak, hogy néz ki a Teleki-utca Gleditschia sora. Azok a pohos fák avval a kis koronával!

Utóljára hagytam a *hársfát*. Pedig ezt még magyar fának is nevezhetnénk, ha ugyan a növényvilág a nemzetiségi kérdést kultiválná. Mert hisz a legszebb hársfák egyikét, az *ezüst hársfát* *Tilia tomentosa Hungaricana* nevezzi a dendrologia. Hát ez sem utcái fa. Parkban ideális szépségű! Üde zöldje, nemesen lehajló ágai, felséges illatu virágjai mind-mind parkfává képesítik. Utcára nem való! Kényes. Leveleit ellepi a por, — aprófelületű leveleken — mint az akáczt — ez nem oly feltűnő. Augusztusban leperzseli a nap heve, nehezen marad. Ha marad is, eleinte lassan nő. — Nézzük csak az Árpád-avenue-t, melyet oly nagy gondadal és buzgósággal ültetett be a gazdasági tanácsos ur, hány maradt meg belőle? Még ha locsolták volna is! Örökké kell majd pótolni! Az meg minő szép: egy nagy fa mellett a pótlás! Hagyjuk az utcái hársakat Berlinek! Ott is nagyobb a híre mint a valóság!

A platánok vagy más fáról nem is beszéllek. Vagy emlitem a Deák-tér amerikai diófáit?!

Maradjunk tehát az akácztnál. Az ajánlott 3-4 válfaj teljesen elég a város tervszerű s egyöntetű befásítására, csak készülni kell rá! — Azt nem is emlitem, hogy ha ujjonnan telepít a város fákat, azok öntözéséről is gondoskodni kell. Talán a lakosság is segitené ebben a várost? Hisz első sorban az ő érdeke!

Mikorra — pedig nincs messze — a Verbőczy- és Eötvös-utcái gesztenyefasort ki kell vágatni — *Robinia viscosa*-t kell oda ültetni!

Dr. Irinyi Tamás.

H I R E K.

A koronázás évfordulója. Ma ünnepli a magyar nemzet évfordulóját annak a nagy napnak, melyen dicsőségesen uralkodó királyunk fejére feltették szent István apostoli koronáját. Minden magyar ember szíve megdobban ezen a nevezetes évfordulón, mert elvonulnak lelki szemei előtt a mult idők képei, eszébe jutnak a kiengesztelődés örömteljes perczei. Az a nap hazánk történetében egy új korszak kezdő pontja volt, melyen megszűnt minden féltékenykedés, és megindult az alkotások tevékeny munkája. Ezért imádkozik ma is minden jó hazafi a legelső magyar ember drága életéért, ezért kéri a Mindenhatót, hogy nagy királyát tartsa meg friss szellemi és testi épségben az életkor legkésőbb határáig. A kir. kath. főgimnáziumban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, melyet dr. Fecstel János végzett, a kath. intézetek növendékei pedig ünnepélyeket rendeznek.

Uj titkos tanácsos. Ő felsége a király *Rószner* Ervin br., volt máramarosmegyei fő-

ispánnak, ki jelenleg Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzója, a titkostanácsosi méltóságot adományozta. Az új titkos tanácsos hétfőn már le is tette az esküt a király kezeibe.

Hymen. *Ottlik* Lajos földhitelezési tisztviselő szombaton esküdött örök hűséget Budapesten *Kristóffy* József vármegyénk főispánja leányának, Erzsike kisasszonynak.

A nőegylet jubileuma. A jótékony nőegylet ebben az évben tölti be fennállásának 50 ik esztendejét. A jótékony gyakorlatában eltöltött idők hosszú sorozata áll a háta mellett, a nyomor és szegénység enyhítésére fordított filléreinek se szeri, se száma. El kell ismerni, hogy ez az egyesület olyan őrült tölt be városunk társadalmi életében, mely egyesek önfeláldozásig menő áldozatkészségével sem volna pótolható. Méltán megérdemli tehát, hogy a nagy esemény alkalmából feléje forduljon a közfigyelem, melyet hő vágya is felkelteni, nem önmagáért, hanem — szegényekért. Ezek az ő gyermekei, az árvák és szegények, ezek gyámolítása szívének legfőbb öröme. A múlt pénteken tartott választmányi gyűlés alkalmával került szóba, miképen adjon ezen a nevezetes évfordulón életjelt magáról az egyesület, miképen ébressze fel a nagyközönség szélesebb körű érdeklődését. *Fechtel* János dr., egyleti főtitkár vetette fel az eszmét egy javaslat kapcsán, melyet a választmány lelkesülten tett magáévá. Eszerint az ünnepségek sorozatát diszközgyűlés fogja megnyitni, melyre hivatalosak lesznek az összes helyi és vidéki társegyesületek, ezt a legkiválóbb művészek közreműködésével egy nagyszabású koncert követi, ráadásul táncmulatság lesz. A részletek megállapítására a választmány egy bizottságot küldött ki kebeléből. Az ünnepségek valószínűleg szeptember hónapban fognak lefolyni.

Gyászhir. *Lengyel* Sándor eszengeri ev. ref. lelkész e hó 3-án szívizélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Hült tetemeit e hó 4-én délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra. — *Bugyi* Zoltán, Bugyi Gyula számtiszt és tb. főszámvevő fia, életének 22-ik évében elhunyt Debreczenben. — *Kiss* György nagyszőlősi gazdatiszt Mariska nevű 13 éves leánykája hosszas betegeskedés után elhalt. Temetésén nagy közönség és iskolatársai voltak jelen.

Uj tanárkisasszony. *Wolkenberg* Ilonka, *Wolkenberg* Károly színérváraljai ügyvéd leánya, a napokban kitüntetéssel letette Budapesten a középiskolai szakvizsgát a fizikából és matematikából. A bölcsészeti kar ezenkívül az új tanár-kisasszonyt szorgalomdíjjal is kitüntette.

Jubileumi ünnepség. A Hám konviktus és a kir. kath. főgimn. ifjak Mária kongregációja e hó 18. és 19.-én esteli fél 8 órakor diszeloádást rendez a Immaculata jubileuma emlékére. És pedig 18. án az ifjuság, 19. én a meghívott közönség számára lesz az ünnepély megtartva. Színpad kerül a Szeplőtelen fogantatás dogmájának két jubileuma című 4 felvonásos dráma. Szereplő személyek: Almási Péter, Nátolya Dezső, Knoll Károly VII. oszt., Léber Lőrincz, Réti Jenő, Tomory Ernő, Czumbil Ignác, Handlovics Gusztáv, Höllich Kálmán, Vinkler János, Nagy János, Scheffler János VI. oszt., Szabó Jenő, Czauner János, Beöthy Ödön V. oszt., Vellibil Lajos, Pauliár Géza, Roska Károly, Bornemissza Miklós IV. oszt., Knoll Andor III. oszt., Horváth János, Rada István és Benyovszky István II. oszt. tanulók. A

történet 25 év leforgása alatt játszik. Előadás közben a kir. kath. főgimn. zene- és az abból alakított quintett kara játszik *Sándor* Venczel főgimn. tanár vezetése alatt. A szétküldendő színlapok meghívóul fognak szolgálni esetleg többeknek is, de csakis férfiaknak.

Zászlószentelés és estély. A Nagykárolyi Oltáregyesület fényes sikerű ünnepségnek néz elébe. Mint már jeleztük, június 12-én lesz dúz aranyhímzésű zászlájának, a mely valóságos műremek, a fölszentelése. A zászlóanya az egyesület diszvédője: *Károlyi* Istvánné grófné, a fölszentelést *Pemp* Antal prépost-kanonok végzi. A zászlószentelés sorrendje a következő: d. e. fél 9 órakor felvonulás a kastélyba a koszorus-lányokkal s vőfélyeikkel a zászlónyáért, akit a templomajtóban az Oltáregyesület választmánya fogad remekbe készült zászlóval, 9 órakor ünnepélyes szentmise, mondja *Pemp* Antal prépost-kanonok, szentmise közben szentbeszéd, mondja *Varjas* Endre olt. egy. igazgató; szentmise után zászlószentelés, ezt követően a koszorus-lányok; *Andrássy* Margit, *Balogh* Margit, *Brandesh* Berta, *Császári* Eszti, *Filip* Margit, *Elbl* Ilonka, *Hetey* Blanka, *Ilosvay* Margit, *Ilosvay* Mariska, *Irsik* Margit, *Köszeghy* Erzsike, *Nábróczky* Mariska, *N. Szabó* Magda, *Papp* Lea, *Pazuchanits* Mariska, *Pintér* Gabi, *Sántha* Irén, *Schöberl* Erzsike, *Ströbentz* Gizi, *Thanhoffer* Szeréna, *Vetzák* Lujza mogkoszorúzzák a fölszentelt zászlót, erre a szegbeverések történnek meg. Este 8 órakor a Polgári kaszinóban 1 koronás belépő díj mellett estély a következő műsossal: 1. Ének. Előadja a Dalárda. 2. Beethoven: Adante F. Major. Előadja zongorán: Szentgyörgyi *Jordán* Károly dr. apátplébános, 3. Az ezüst fátyol lengendája. Melodráma. Szavalja: *Lőrincz* Ida, zongorán kíséri: *Elbl* Ilonka, énekkarral. 4. Dreischock Melodie Hongrois. Zongorán előadja: *Mangu* Béláné. 5. A férfi. Irtá és felolvassa: *Varjas* Endre. 6. Záróének. Előadja a Dalárda. Utána vacsora és tánc. Az estély rendezői a koszorus-lányok vőfélyei lesznek. A fényes sikerűnek ígérkező estélyre, melyre *Károlyi* Istvánné grófné védőasszony és zászlóanya is megígérte megjelenését, külön meghívók nem bocsátatnak ki, ez uton hívja meg az Oltáregyesület ünnepségére az érdeklődőket és szent ezéljának érdekében szives felülfizetéseket mély hálával fogad. A díszes zászló pár napon keresztül *Pucser* Károly kirakátaban lesz kiállítva. Az aranyozott ezüst zászlószegeket vésett nevekkkel most küldi szét az egyesület.

Dalegyesületi közgyűlés. A Szatmári Dalegyesület a múlt nap tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnök *Rácz* István lett. A'elnök *Bohnár* Károly, pénztáros *Károlyi* József, jegyző *Kozma* Károly, zászlótartó *Kiss* Elek, gazda *Kóka* Gyula.

Rendőrségünk a jövőben. Intéző körökben régi óhajítás már, hogy a városi rendőrség, mely jelen formájában meg nem felel a követelményeknek, gyökeresen reformáltassék. A kezdeményezés első lépései már meg is történtek. A csendőrséget akarják rendőri szolgálatra felállítani. E célból jött városunkba pénteken este *Koszka* Pál kerületi csendőr ezredes és két napon keresztül tárgyalt a városi hatósággal. A legfőbb nehézséget az görditi az újja szervezés elé, hogy mit csinálnak azzal a sok szegény emberrel, a kik most a rendőri szolgálatokat teljesítik. Szólnak eresztetni mégis csak nem lehet. Ezt a humanizmus is tiltja

olyan egyénekkal szemben, kik közül nagyon sok évek óta van a város szolgálatában. — Hittük, hogy a helyes kielégítő megoldási módot meg fogják találni. — Ezt a módot a tárgyalásból kifolyólag meg is találták, a legénység egy része — már tudniillik a katonaviseltek — át lesznek véve a csendőrséghez, a másik részét alkalmazzzák más városi szolgálatra, csak nagyon kevés lesz azok száma, kiket hivatásuktól elbocsátanak, ezek is bizonyos fizetési pótlékban fognak részesülni. Városunkban egy szárnyparancsnok lesz 33 csendőrrel, közülök 5 a hegyen. — Mindannyian a főkapitány rendelkezése alatt fognak állani. Az állam a fentartási költségekhez 30 százalékkal járul, a többit a város fedezi

A károlyi görög katolikusok mozgalma. Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, melyet a nagykárolyi gör. katolikusok a végből indítottak, hogy egyházközségüket a nagyváradi megyéből a munkácsiba kebelezzék át. Az ügy iránt gr. *Károlyi* György orsz. képviselő is élénken érdeklődött és felkérés folytán személyesen érintkezett a nagyváradi g. kath. püspökkel, kitől azt a választ nyerte, hogy hajlandó egyházmegyéje bármelyik papját átengedni Nagykárolyba lelkésznek, abba azonban nem egyezhetik bele, hogy az egyházközség az egyházmegyétől elszakittassék, minthogy nem is rajta áll. Ily értelemben referált gr. *Károlyi* a napokban tartott egyházközségi közgyűlésen, hol azonban az az általános kívánság nyilatkozott meg, hogy a nagykárolyi hitközség Munkácshoz csatoltassék. Az egyhangulag hozott határozatra gr. *Károlyi* kijelentette, hogy most már nincs egyéb hátra, minthogy a hitközség átkebelezetése iránt a szükséges lépéseket tegye meg, melynek formája iránt az illetékes helyeken magát informáltatni fogja.

Az Ezres mulatsága. A jövő szombaton, e hó 11-én tartja meg az Ezres jótékony asztaltársaság lapunkban is már jelzett és művészi estélylyel egybekötött táncmulatságát. Az érdekes műsor köv. van egybeállítva: Tréfás zenei hangulatkép: 1. Prológ. Előadja *Fogarassi* Anna. 2. Vig szánkázás. Zenei kar. Vezeti *Benkő* Miksa. A zenekarban működnek: *Fogarassi* Juliska, *Literáty* Erzsike, *Kovács* Leona, *Kovács* Margit, *Balogh* Gizella, *Demjén* Anna, *Stéger* Alice, *Kovács* Erzsébet, *Kovács* Katicza, *Balogh* Etelka, *Emerich* Ella, *Sarkadi* René, *Szatmári* Lola, *Nyiry* Mariska, *Reiter* Irma, *Valkovics* Helén, *Banner* Viola, *Baron* Gizella, *Fabián* Irén, *Komka* Margit, *Benkő* Alice, *Deutsch* Bella, *Einhorn* Irén, *Kelemen* Lili, *Papp* Margit, *Reiter* Sarolta, *Tanódi* Anna, *Tanódi* Gili, *Fejes* Mariska, *Steinberger* Juliska, *Füredi* Lajos, *Brüll* Béla, *Halász* Sándor, *Reiter* Sándor, *Szentiványi* József, *Szerdahelyi* Károly, *Kormos* Gyula. II. Tréfás kuplékat énekel *Szentiványi* Sándor. III. Vonós négyes. Játsszák a *Füredi* testvérek és Dr. *Tanódi* Márton. IV. Tréfás jelenet. Előadják *Haller* Ferencz, *Szentiványi* Sándor és *Benkő* Miksa. Belépő díjak: Személyjegy 2 korona, családjegy 5 kor. diákjegy 50 fillér. A jótékonyezél érdekében felülfizetéseket köszönettel fogad az Ezres.

Honvédenekarunk Szigeten. Bizonyára feltűnt városunk közönségének, hogy vasárnap sem a Deák-téren, sem délután a kioszkban nem működött a honvédenekar. Szigeten voltak. Szombat d. u. és vasárnap is hangverseny volt ott. A szigeti közönség, mely csak ritkán jut ehhez az élvezethez,

rendkívül nagy óvációkban részesítette bandistáinkat. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy a közönség zsuffolásig tolongott a sétahelyen és nem egyszer adott kifejezést annak a lelkesültségnek, mely elragadta úgy a művészi mint a jó zamatos magyar dalok hatása alatt. Nekünk hetenkint többször van alkalmunk gyönyörködni ebben a szép zenében, de azt mondjuk, hogy mi sem bánók, ha akár minden héten is rádupláznának. Szakavatott karmesterük vezetése alatt bandistáink összejátéka valóságos művészi élvezetet nyújt.

Évzáró ünnepély. A Hám-konviktusban levő Mária kongregáció e hó 26-án délelőtt fél 11 órákor tartja évzáró ünnepességét a konviktus termében *Ratkovszki* Pál kir. kath. főgimn. igazgató elnöklete alatt. Az ünnepség programja: *Nonn* János VI. o. t., a kongr. titkárnak beszámolója, pályadíjak és jutalmak kiosztása, *Szálka* Valér VIII. osztályt végzett kongreganista vagy helyettesének évzáró beszéde.

Méhészeti gyűlés. A méhészeti szakosztály a múlt héten gyűlést tartott városunkban, melyen sajnálattal vette tudomásul *Andrássy* István alelnöknek áthelyeztetése folytán tisztéről való lemondását s alelnöknek egyhangú felkiáltással *Brázay* János mezőpetrii róm. kath. lelkészt, az ismert nevű méhészeti tekintélyt választotta meg. *Pataki* Béla szakosztályi előadó érdekes felolvasást tartott a méhlegelő létesítéséről. Az őszi közgyűlés Nagybányán lesz szeptember 8-án délelőtt fél 11 órákor a városháza tanácstermében.

Zászlószentelés Kőrösmezőn. Szép ünnepély folyt le Szentháromság vasárnapján Kőrösmezőn. Ekkor áldotta meg rengeteg hívőközönség jelenlétében *Rónay* István rk. lelkész azt a gyönyörű Jézus szent Szive zászlót, melyet a hívek közadakozásából szereztek be. Zászlóánya *Stéfan* Emilné urnő volt, ki igen díszes szallagot hozatott a zászlóra, mely így 220 korona értéket képvisel. A hívek öröme határtalan volt. Legközelebb két szobrot fognak felállítani.

A villamos és a közbiztonság. Sokszor tolt a közvélemény elé az a kérdés, hogy vajjon mi szüksége van városunknak az utcákon rendszerint üresen végigszáguldó villamosra? E kérdésre csak zavaros vagy kedélyes feleleteket tudunk kapni, mint pl. „A haladás ezt így kívánja.“ „Ebből látják, hogy nagy város vagyunk“ stb. Arról egyébként, hogy nálunk a villamos csak parádé, mindenki meg van győződve, még a villamos alkalmazottai is, kik egész természetes logikával hivatalukat is, nevezetesen pedig a közbiztonság okából előirt esőngtetést, újabb menő parádénak tekintik, s azt a legexponáltabb helyen, a törvényszék előtti fordulónál, igen sokszor mellőzik. Valóságos csoda, hogy ott még eddig nagyobb szerencsétlenség nem fordult elő! A napokban történt, hogy egy kocsi a fordulónál a bentülőkkkel együtt majd leütött a villamos; a kocsinak épen csak annyi ideje volt, hogy néhány hivatalnok hangos figyelmeztetésére a jelzés nélkül beforduló villamos elől irányváltoztatással megmeneküljön. Csütörtökön pedig, ugyanazon a helyen, egy előkelő urinőt két kis gyermekével majd hogy el nem gázolt a villamos kocsi. Csak egy lépés választotta el őket a legborzasztóbb katasztrófától, melyet annál kevésbbé sejtettek, mert a villamost a forduló előtt sem nem láthatták, sem a jelzés

hiányában, nem hallhatták. Elképzelhető az anyának rémülete. E körülményekre legyen szabad felhívunk az illetékes körök figyelmét. Mert a járó-kelőket holtra rémitgetni, s az elgázoltatás veszélyének kitenni, ez lehet igen nagyvárosias parádé, de csöppet sem válik előnyére a közbiztonságnak, ami szintén valami.

A kir. kath. főgimnáziumban az évzáró vizsgálatok a következő rendben tartatnak: Junius 12 én d. u. 5 órákor vizsgálat a tornából. Junius 15 én d. e. VII. VI. és V. osztályban, d. u. IV. a) és IV. b) osztályban. Junius 16 án d. e. I. a), I. b), III. a), III. b) osztályban, d. u. II. a), II. b) osztályban. Junius 17-én d. e. I. a), I. b), II. b), III. b), IV. b), V. VI. VII. oszt. Junius 18 án d. e. II. a), III. a), IV. b), oszt. Junius 20-án d. e. I. a), I. b), II. b), IV. a), V., VI. oszt. Junius 22-én d. e. II. a), III. a), IV. a), VII. a), oszt. Junius 23-án d. e. III. b), V. oszt. Junius 24-én d. e. I. a), I. b), II. a), II. b), VI. oszt. Junius 25 én d. e. III. a), III. b), IV. a), IV. b), VII. oszt. A délelőtti vizsgálatok 8 órákor, a délutániak 3 órákor kezdődnek.

Önképzőköri diszgyűlés. Az ev. ref. főgimn. önképzőkörének diszgyűlése vasárnap e hó 12 én lesz, kapcsolatban az énekvizsgálattal. A műsort *Likay* L. VIII. o. t. titkári jelentése, *Gönczy* Béla VIII. o. t. szaválata, *Kiss* E. VIII. o. t., önk. alelnökbusubeszéde s 2 az énekkartól előadandó énekszám képezi. Az ünnepély az intézet tornatermében lesz megtartva s 11 órákor kezdődik.

Felmentő ítélet. A szatmári kir. törvényszék tegnapelőtt mondott ítéletet *Szöllőssy* Lajos volt városi aljegyző bűnügyében, kit csalással és okirathamisítással vádoltak. A törvényszék nem látta beigazolvva a vádat, s minthogy a magánpanaszosok is elállottak, felmentő ítéletet hozott, melyben a kir. ügyész is megnyugodott.

Tavaszi mulatság. A kath. legényegyesület más évek szokásához híven táncmulatságot fog rendezni e hó folyamán. A napja 26-ra van kitűzve. A legényegyesület mindig rászolgált a nagyközönség jóakaratu támogatására, melyet ez alkalommal is annyival inkább reméll, mert a rendezőbizottság mindent el fog követni, hogy a jelenlevők a legkedvesebb emlékekkel távozzanak otthonukba.

Villamosapás. Tegnap két izben is sűrű terhes felhők vonultak el városunk felett. Az egyik d. u. 6 órákor, a másik este fél 9 kor jött. Valóságos vizár szakadt le a városra. A villám sűrűn csapdosott le a felhőkkel, de rendszeren a vezetőket kereste. Emlékezetünk óta nem is történt Szatmáron, hogy házba ütött volna. Most azonban egy eltévedt közlök és eltálatta *Kerékgyártó* Mihály kovácmesternek István-tér 24. sz. a. levő esinosan épült házát, melyben *Bajnay* Endre trvszki bíró lakik. Pár pillanat alatt lángban állott az egész tető, úgy hogy oltani sem lehetett. A bíró nem is volt maga odahaza, tárgyalása volt falun. Szerenese, hogy emberéletben nem esett kár, valamint az is, hogy a borzasztó eső átázta a szomszédos házak tetőit, így nem voltak fogékonnyak a szerteszt hulló zsarátnokra. A padlás nem égett be, így a szobákban és butorokban sem esett semmi kár. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy épen a szomszédos udvar valóságos tűzfészek, hol a mindenféle rongy épületeknek valóságos kong-

lomerátuma van, jó volna a rendőrségnek megfigyelés alá venni.

Tornavizsgálat. A kir. kath. főgimnáziumban vasárnap délután 5 órákor lesz a tornavizsgálat, melyre szívesen látják a szülőket és tanügybarátokat. Lesz szabadgyakorlat súlyzókkal, kötélmászás, bakugrás, tornázás ugró zsámolyon, magas és távugrás, bárány és farkas, gyakorlat fabottal, súlydobás, magasugrás ruddal, kötélhuzás, labda hajszólo. Bevezetésül az ifj. énekkar a Hymnuszt, záradéku a Szózatot énekl.

Az ifjúság táncmulatsága. Az ev. ref. főgimn. ifjúsága és tanári kara szombaton este tartotta meg a Kossuth-kerti kioszkban tavaszi táncmulatságát. Pompás idő kedvezett az összejövetelnek, mert jóllehet délután esett az eső, de ez még előnyös volt a forróság eltüntetésére, este pedig már esendes volt minden. A mulatság remekül sikerült, szépszámú és előkelő közönség foglalt helyet a termekben, táncoló pár is volt rengeteg, noha a fiuk nagyszámához mérten több leány is jól mulathatott volna. Ez azonban korántsem oly nagy baj, mint mikor a tánczosnő sok, s a tánczos kevés. Nagyszerűen mulatott, aki jelen volt, oka lesz megemlékezni az ifjúsági bálra.

Tanítói gyűlés. Az ugoesai róm. kath. esperesi kerület tanítói egyesülete folyó évi gyűlését Nagyszőlőssön tartotta meg *Dimand* Lajos helyettes esperes, kerületi tanfelügyelő elnöklete alatt. A gyűlésen a kör tagjain kívül megjelentek: *Halmágyi* Ferencz Ugoesa m. kir. tanfelügyelője, *Zahoray* Pál nagyszőlősi plebános és *Sárosy* Pál tókerébesi nyug. rk. tanító. A gyűlést szt. mise előzte meg, melyet *Dimand* Lajos mutatott be a kör elhunyt tagjaiért az egek Urának. A gyűlésen az elnökő esperes az egybegyűlteket üdvözölve, fenkölt, szellemdus beszédében méltatta a kör tagjainak buzgó, fáradhatlan munkálkodását. A tárgysorozatot *Szob. Tóth* Kálmán nevetlenfalusi tanító nyitotta meg, nagy gonddal s kiváló szorgalommal készült gyak. tanításával a számtanból, a tört fogalmáról. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, a gyak. tanítás elbírálása után, mely dicséretre méltónak minősített, *Horváth* Endre halmii rk. tanító olvasta fel a mezőgazdasági tanfolyamon szerzett tapasztalatait, mely után a társadalom métegyéről, a sztrájkokról értekezett nevelési szempontból. E mindenki figyelmét lekötő, folyékony modorban összeállított felolvasásért az elnök köszönetét fejezte ki az egyesület nevében. Majd *Simon* Antal tiszaujlaki tanító olvasta fel „Az erkölcsi nevelésről“ című beérkezett pályamunkáról terjedelmes, tudással készített bírálatát, mely szerint a nevezett munkát csakis átdolgozva véli elfogadhatónak. *Szinyei* Gusztáv turtébesi tanító, ki a kör jegyzője, betegsége miatt ezen tisztségről leköszönt, helyette egyhangulag *Horváth* Endre halmii tanító választotta meg. Végül elhatározatott, hogy a nyáron rendezendő országos tanítói kongresszuson a kör magát egy taggal képviselteti. Elnök indítványára a Szt. István-társulat rendes tagjai közzé lépett az egyesület, a fizetendő évi díjat az elnök sajátjából fedezi, mely nemes, pártját ritkító nagy szíveségeért a kör hálás köszönetet mond ez uton is. Gyűlés után a kaszinóban közebéd volt, hol a házigazda szerepét az esperes vitte. Felköszöntötték: *Dimand* Lajos Püspök ur önmagyméltóságát, a kör tagjait, *Hofbauer* Ignác a tanítók és lelkészek közötti egyet-

ér és és szeretetért üritett poharat, *Margittay* és *Horváth* Endre az esperest, annak édes anyját éltették és *Góczy* István kökényesdi tanító az egyesület alelnökeért, ki 25 éve működik a tanítói pályán, de aki betegsége folytán a gyűlésen jelen nem lehetett.

A Dalegyesület június 5-én Szatmár-hegyre kirándulást rendezett, melyben 30 működő tag vett részt. Énekeseinket több vendég kísérte és a délután folyamán is számosan keresték fel. A tanya *Litteczky* Endre választmányi tagnak a szállójában volt. Innen indultak este 6 órakor *Pap* Géza polgármester szállójába, hogy a törvényhatóság fejét, aki az egyesületnek és a zeneiskolának nagy támogatója, alkalmmal üdvözljék. Az egyesület szónoka dr. *Vajay* Imre elnök volt, akinek rövid s lelkes szavaira a polgármester igen bensőségteljesen válaszolt. Itt az egyesület 3 szép dalt adott elő. A tisztelgés végeztével a kirándulók visszatértek a tanyára, ahol gazdag asztalhoz ültek, melyet dus enni- és innivalóval dr. *Vajay* Imre elnök, dr. *Fechtel* János alelnök, dr. *Vajay* Károly tiszti főügyész, *Litteczky* Endre és *Márkus* Márton láttak el. Természetesen, az est folyamán megeredt a dal és a pohárköszöntők árja. *Fereny* János rendezőségi elnök a szíves házigazdákért emelt poharat; dr. *Fechtel* János az elnökért; dr. *Vajay* Károly az egyetértésért; *Bakesy* Domokos dr. *Fechtel* János alelnökért; *Balogh* József kir. törvényszéki bíró a működő tagok buzgóságáért; *Kőrösm*zei Antal főjegyző *Litteczky* Endréért; ez utóbbi a vendégekért; dr. *Vajay* Imre az egyesületért; *Méder* Mihály karmesterért és *Fereny*éért, stb. A társaság vig hangulatban töltötte el az estét és derűs emlékekkel tért a 9 órai vonattal a sikerült kirándulásról haza.

Iskolai ünepély. A koronázási évforduló alkalmából szép ünepélyt rendeztek ma a róm. kath. el. iskola növendékei: A nap jelentőségét *Jankovics* János igazgató ismertette. A koronázásról és a magyar nemzet ezeréves multjáról *Juhász* József tanító tartott felolvasást. Szavallatokkal működtek közre *Papolezy* Elemér, *Cholnoky* László, *Tatz* Kálmán, *Banner* László, *Csákányos*zki Károly, *Lakatos* István és *Vajda* Sándor növendékek, közben hazafias énekekkel voltak fűszerezve a programmszámok.

Kérelem. A szatmári tanítókörzében volt IV. éves osztálytársaimat felkérem, hogy lakóhelyüket velem tudatni sziveskedjenek. *Csanálosy* Endre tanító. *Csanálos*, u. p. Nagykároly.

Oszi hadgyakorlatok. Az idei évben nem lesznek nagyobb katonai gyakorlatok, mert a május 9-én bevonult ujonczoknak csak július első felében lesz akkora képzettségük, hogy a kétéves katonákkal együtt járassanak gyakorlatra. A nagygyakorlatok helyett csak dandárgyakorlatok lesznek szept. 1-től 15-éig, amikor az 1901. évben besorozottakat hazabocsátják. Az idei elmaradt gyakorlatok helyett azonban a jövő évben, 1905-ben *Kecskemét* környékén lesznek hadtestgyakorlatok, amelyeken előreláthatólag a király is részt fog venni.

A nőegylet jótékonyasága. Május hónapban a jótékony nőegylet kiadott az árvaházra 122 kor. 06 fillért, szegények segélyezésére 122 koronát, rögtöni segélyre 18 koronát. Ez összegek együtt 262 korona 06 fillért tesznek ki.

Zenevizsgálatok. Az irgalmas nővérek tanintézetében a mult vasárnap és hét-

főn tartották meg a zenevizsgálatokat, melyeken városunk előkelő köreiből igen nagy számmal voltak jelen és a legnagyobb élvezettel hallgatták a növendékek gyönyörű programmszámait, melyek a következő pontokból állottak: *I csoport:* 1. Kéler. Nyitány, zongorán előadták: *Hronyecz* Irén és tanárnője, cimbalmon: *Mándy* Irén, hegedűn: *Kováts* Mariska. 2. *Heller*. Etudei *Sambuchi* Adél. 3. *Proch*. Lebe wohl harmoniumra, zongorán kísérte *Okolicsányi* Böske. 4. *Chopin*. Valse, *Kovácsy* Ilona. 5. *Ketterer*. Caprice. *Pákay* Margit, második zongorán kísérte tanárnője. 6. Magyar egyveleg, cimbalmon előadta: *Kölcsy* Boriska, zongorán kísérte *Kerekes* Irén. 7. *Weber*. Grande Polonaise. *Eckerdt* Ilona. 8. *Ábránd* harmoniumra, zongorán kísérte *Simony* Lenke. 9. *Liszt*. Rhapsodie. *Gloser* Karmella. 10. *Rossini*. Semiramide-ből, nyolez zongorán előadták: 1. *Grosz* Karmella, Sr. *Martina*. 2. *Melles* Janka, *Gyöffy* Lenke. 3. *Kerekes* Irén, *Pákay* Margit. 4. *Simonyi* Lenke és tanárnője. 5. *Janiczky* Margit, *Szegedy* Sári. 6. *Eckerdt* Ilona, *Kovácsy* Ilona. 7. Sr. *Chrysol*a, *Sambuchi* Adél. 8. *Bankó* Valéria, *Nöugebauer* Miczi. *II. csoport:* 1. *Liszt*. Rhapsodia *Kertész* Mariska, *Pászt*y Róza, *Deutsch* Piroska és tanárnőjük. 2. *Köhler*. Tonbild. *Leitner* Sarolta. 3. *Streabbog*. Polonaise. *Lárg* Mariska, *Lauritz* Mariska, *Barta* Matild. 4. *Schuberth*. Marsch. *Kövy* Cornélia, *Tedesco* Mariska és tanárnőjük. 5. *Baumfelder*. Rondo mignon, két zongorán előadták: *Friedman* Helén, *Victorisz* Valéria, *Kertész* Anna, *Tomsits* Emma, cimbalmon: *Pujda* Margit, hegedűn: *Gorzó* Ilona. 6. *Streabbog*. Marsch. *Klein* Jolán, *Balogh* Lenke, *Szlávik* Hermin. 7. *Wenzel*. *Walzer*. Reizer Margit és tanárnője. 8. *Chwatal*. Divertissement, két zongorán előadlak: *Mándy* Augusztá, *Mayer* Margit, *Mayer* Irma és *Juliska*. 9. *Lichner*. Uhlanen-Ritt. *Daray* Margit és *Gizi*. 10. *Streabbog*. Le Lilas két zongorán előadták: *Markovits* Sarolta és *Ida* *Morvay* Emma, *Kósa* Matild. 11. *Spindler*. Husarenritt. *Klein* Jolán, *Leitner* Sarolta. 12. *Chladek*. Quadrille, zongorán előadták: *Fischman* Margit, *Frankó* Juliska, első cimbalmon: *Heib* Hedvig, második cimbalmon: *Novák* Erzsike, hegedűn: *Váry* Emma. 13. *Hennes*. Gruss an den Rhein. *Sipos* Jolán, *Szabó* Margit. 14. *Hummel*. Schlittenpost, két zongorán előadták: *Groszmann* Sarolta, *Friedmann* Helén, *Bodnár* Ilona, *Tirpák* Boriska. 15. *Wollenhaupt*. Valse. *Bárdóli* Juliska és tanárnője. 16. *Richards*. La reine blanche. *Steiger* Ilona, *Révai* Ida. 17. *Bach*. Frühlingserwachen. *Gyöffy* Lenke és Margit.

Szövetkezeti gyűlés. Mult héten keresztény fogyasztási hitelszövetkezeti alakuló gyűlés tartott *Alsó-Homoródon*, mely szövetkezet létesítése körül *Brendli* János fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki, az ő érdeme, hogy a kezdő lépés megtörtént. Az alakuló gyűlésen elnök igazgatónak megválasztott *Einholz* József lelkész, igazgatósági tagok lettek *Auer* Márton, *Einholz* József, *Szeg* Mihály és *Pintye* Tógyer. Felügyelő bizottsági tagoknak a következők lettek megválasztva: *Spán* Ferencz k. tanító, *Fecser* György tanító, *Brendli* József, *Pfefferkorn* András, *Szieber* József, *Fugel* József, *Schaffner* István, *Kramer* János, *Sándor* András, *Schaffner* Sebestyén, *Gottlieb* István, *Brendli* János, *Löchli* István, *Rusk* János. Az eddig beiratkozott 99 tag 178 üzletrészt jegyzett.

Gazdasági tudósító. A földmivelési miniszter *Buzinkay* Gyula szennai rk. plébánost Ungvármegye kaposi járására nézve gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Záró vizsgálatok. Az irgalmas nővérek vezetése alatt álló leányiskolákban az évszázó vizsgálatok a köv. sorrendben fogtak megtartani: a) A kisdedővó intézetben: június 14-én délelőtt a leányoknál, 14-én délután a fiuknál. Ugyanekkor lesz a kézimunka kiállítás is. b) Az elemi iskolákban: június 21-én délelőtt a párhuzamos I. II. III. IV. 22-én délelőtt az V. VI. 23-án délelőtt a IV. 24-én délelőtt a III. osztályban, 25-én délelőtt a gyakorló iskolában, 27-én délelőtt a II. osztályban. A kézimunka kiállítás június 22—29-ig tart. c) A polgári iskolában: június 16-án délelőtt az I., 17-én délelőtt a III., 18-án délelőtt a II., 20-án délelőtt a IV. osztályban. 22-én délután 4 órakor tornavizsgálat. 28-án délután 3 órakor záróünnepség. A kézimunkák és rajzolatok kiállítása június 16—20-ig tart. A vizsgálat a kisdedővó-intézetben délelőtt 9 órakor, a többi osztályokban délelőtt 8 órakor kezdődik, háláadó is teni tisztelet a polgári iskola részére 24-én, az elemi iskolák részére pedig 29-én lesz; az érdemsorozat felolvasása ugyanazon napokon a Te Deum után fog megtörténni. A vizsgálatokra az illető t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja Szatmár-Németi, 1904. június 5. Az igazgatóság.

Öngyilkos községi bíró. Megirtuk lapunk egyik előző számában, hogy *Puskás* Ambrus hiripi községi bíró a templomból kijövet agyonlötötte magát. Minthogy nem egyesek terjesztették, hanem az általános híresztelés az volt városunkban, hogy az öngyilkosság oka a községi pénztárban felfedezett hiány volt, ezt is leközlöttük. Most *Hiripről* arról értesitenek bennünket, hogy semminemű pénzhiány nem volt, az öngyilkost egész életében talpig becsületes embernek ismerték. Azt azonban nem tudatják velünk, hogy mi volt öngyilkosságának az oka. Készséggel adunk helyet annak a helyreigazításnak.

Hatósági átirat. Zala vármegye közönsége igen fontos természetű ügyben küldött átiratot. Az átirat azzal foglalkozik, hogy a bűnügyi statisztika adatai szerint megdöbbentő mérvűeköltenek napról-napra a forgópisztolyok használatából eredő történetek. Zala vármegye közönsége közgyűlésileg határozatot hozott arra nézve, hogy az országgyűléshez és kormányhoz felirat menesztessék a forgópisztolyok használata és a töltények árusításának korlátozása végett. Ne lehessen ugyanis a forgópisztolyt és töltényeket olyan szabadon, mint jelenleg, árusítani és vásárolni, hanem azok bizonyos engedélyhez köttessenek.

Bercsényi hamvai. Ungvármegyében erős mozgalom indult *Bercsényi* Miklós és neje drága hamvainak hazahozatala s az ungvári várban való elhelyezése érdekében. Egyben emlékükre Ungváron szobor állítása is tervbe vétetett.

A mezőgazdaság fellendítéséért. *Tallán* Béla földmivelésügyi miniszter az ungmegyei gazdasági egyletnek állatdíjazásokra, a gyümölcsenyésztés fellendítésére, a méhészet támogatására 2300 korona segélyt azért engedélyezett, hogy a gazdasági egylet költségvetésében mutatkozó hiány fedeztessék.

Felásatta a férje sitját. Hogy a bábóna még mennyire el van terjedve a falu-

rendkívül nagy óvációkban részesítette bandistáinkat. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy a közönség zsuffolásig tolongott a sétatáras és nem egyszer adott kifejezést annak a lelkesültségnek, mely elragadta úgy a művészi mint a jó zamatos magyar dalok hatása alatt. Nekünk hetenkint többször van alkalmunk gyönyörködni ebben a szép zenében, de azt mondjuk, hogy mi sem bánók, ha akár minden héten is rádupláznának. Szakavatott karmesterük vezetése alatt bandistáink összjátéka valóságos művészi élvezetet nyújt.

Évzáró ünnepély. A Hám-konviktusban levő Mária kongregáció e hó 26-án délelőtt fél 11 órákor tartja évzáró ünnepségét a konviktus termében *Ratkovszki* Pál kir. kath. főgimn. igazgató elnöklete alatt. Az ünnepség programja: *Nonn* János VI. o. t., a kongr. titkárának beszámolója, pályadíjak és jutalmak kiosztása, *Szálka* Valér VIII. osztályt végzett kongreganista vagy helyettesének évzáró beszéde.

Méhészeti gyűlés. A méhészeti szakosztály a múlt héten gyűlést tartott városunkban, melyen sajnálattal vette tudomásul *Andrássy* István alelnöknek áthelyeztetése folytán tisztéről való lemondását s alelnöknek egyhangú felkiáltással *Brázay* János mezőpetrii róm. kath. lelkészt, az ismert nevű méhészeti tekintélyt választotta meg. *Pataki* Béla szakosztályi előadó érdekes felolvasást tartott a méhlegelő létesítéséről. Az őszi közgyűlés Nagybányán lesz szeptember 8-án délelőtt fél 11 órákor a városháza tanácstermében.

Zászlószentelés Kőrösmezőn. Szép ünnepély folyt le Szentháromság vasárnapján Kőrösmezőn. Ekkor áldotta meg rengeteg hívőközönség jelenlétében *Rónay* István rk. lelkész azt a gyönyörű Jézus szent Szive zászlót, melyet a hívek közadakozásából szereztek be. Zászlóanya *Stéfan* Emilné urnő volt, ki igen díszes szallagot hozatott a zászlóra, mely így 220 korona értéket képvisel. A hívek öröme határtalan volt. Legközelebb két szobrot fognak felállítani.

A villamos és a közbiztonság. Sokszor tolt a közvélemény elé az a kérdés, hogy vajjon mi szüksége van városunknak az utcákon rendszerint üresen végigszáguldó villamosra? E kérdésre csak zavaros vagy kedélyes feleleteket tudunk kapni, mint pl. „A haladás ezt így kívánja.“ „Ebből látják, hogy nagy város vagyunk“ stb. Arról egyébként, hogy nálunk a villamos csak parádé, mindenki meg van győződve, még a villamos alkalmazottai is, kik egész természetes logikával hivatalukat is, nevezetesen pedig a közbiztonság okából elbírt esőngtetést, ujabban menő parádénak tekintik, s azt a legexponáltabb helyen, a törvényszék előtti fordulónál, igen sokszor mellőzik. Valóságos csoda, hogy ott még eddig nagyobb szerencsétlenség nem fordult elő! A napokban történt, hogy egy kocsi a fordulónál a bentülőkkel együtt majd leütött a villamos; a kocsisnak éppen csak annyi ideje volt, hogy néhány hivatalnok hangos figyelmeztetésére a jelzés nélkül beforduló villamos elől irányváltoztatással megmeneküljön. Csütörtökön pedig, ugyanazon a helyen, egy előkelő urinót két kis gyermekével majd hogy el nem gázolt a villamos kocsi. Csak egy lépés választotta el őket a legborzasztóbb katasztrófától, melyet annál kevésbé sejtettek, mert a villamost a forduló előtt sem nem láthatták, sem a jelzés

hiányában, nem hallhatták. Elképzelhető az anyának rémülete. E körülményekre legyen szabad felhívunk az illetékes körök figyelmét. Mert a járó-kelők holtra rémitgetni, s az elgázoltatás veszélyének kitenni, ez lehet igen nagyvárosias parádé, de esőppet sem válik előnyére a közbiztonságnak, ami szintén valami.

A kir. kath. főgimnáziumban az évzáró vizsgálatok a következő rendben tartatnak: Junius 12 én d. u. 5 órákor vizsgálat a tornából. Junius 15 én d. e. VII. VI. és V. osztályban, d. u. IV. a) és IV. b) osztályban. Junius 16 án d. e. I. a), I. b), III. a), III. b) osztályban, d. u. II. a), II. b) osztályban. Junius 17-én d. e. I. a), I. b), II. b), III. b), IV. b), V. VI. VII. oszt. Junius 18 án d. e. II. a), III. a), IV. b), oszt. Junius 20-án d. e. I. a), I. b), II. b), IV. a), V., VI. oszt. Junius 22-én d. e. II. a), III. a), IV. a), VII. a), oszt. Junius 23-án d. e. III. b), V. oszt. Junius 24-én d. e. I. a), I. b), II. a), II. b), VI. oszt. Junius 25 én d. e. III. a), III. b), IV. a), IV. b), VII. oszt. A délelőtti vizsgálatok 8 órákor, a délutániak 3 órákor kezdődnek.

Önképzőköri diszgyűlés. Az ev. ref. főgimn. önképzőkörének diszgyűlése vasárnap e hó 12 én lesz, kapcsolatban az énekvizsgálattal. A műsort *Likay* L. VIII. o. t. titkári jelentése, *Gönczy* Béla VIII. o. t. szaválata, *Kiss* E. VIII. o. t., önk. alelnök bucsubeszéde s 2 az énekkartól előadandó énekszám képezi. Az ünnepély az intézet tornatermében lesz megtartva s 11 órákor kezdődik.

Felmentő ítélet. A szatmári kir. törvényszék tegnapelőtt mondott ítéletet *Szölössy* Lajos volt városi aljegyző bűnügyében, kit csalással és okirathamisítással vádoltak. A törvényszék nem látta beigazolvva a vádat, s minthogy a magánpanaszosok is elállottak, felmentő ítéletet hozott, melyben a kir. ügyész is megnyugodott.

Tavaszi mulatság. A kath. legényegyesület más évek szokásához híven táncmulatságot fog rendezni e hó folyamán. A napja 26-ra van kitűzve. A legényegyesület mindig rászolgált a nagyközönség jóakaratu támogatására, melyet ez alkalommal is annyival inkább reméll, mert a rendezőbizottság mindent el fog követni, hogy a jelenlevők a legkedvesebb emlékekkel távozzanak otthonukba.

Villamosapás. Tegnap két ízben is sűrű terhes felhők vonultak el városunk felett. Az egyik d. u. 6 órákor, a másik este fél 9 kor jött. Valóságos vizár szakadt le a városra. A villám sűrűn csapdosott le a felhőkől, de rendszeren a vezetőket kereste. Emlékeztünk óta nem is történt Szatmáron, hogy házba ütött volna. Most azonban egy eltévedt közlök és eltalálta Kerékgyártó Mihály kovácsmesternek István-tér 24. sz. a. levő esinosan épült házát, melyben *Bajnay* Endre trvszki bíró lakik. Pár pillanat alatt lángban állott az egész tető, úgy hogy oltani sem lehetett. A bíró nem is volt magához odahaza, tárgyalása volt falun. Szerenese, hogy emberéletben nem esett kár, valamint az is, hogy a borzasztó eső átáztatta a szomszédos házak tetőit, így nem voltak fogékonnyak a szerteszt hulló zsarátnokra. A padlás nem égett be, így a szobákban és butorokban sem esett semmi kár. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy éppen a szomszédos udvar valóságos tűzfészek, hol a mindenféle rongy épületeknek valóságos kong-

lomerátuma van, jó volna a rendőrségnek megfigyelés alá venni.

Tornavizsgálat. A kir. kath. főgimnáziumban vasárnap délután 5 órákor lesz a tornavizsgálat, melyre szívesen látják a szülőket és tanügybarátokat. Lesz szabadgyakorlat sulyzókkal, kötélmászás, bakugrás, tornázás ugró számolyon, magas és távugrás, bárány és farkas, gyakorlat fabottal, sulydobás, magasugrás rúddal, kötélmászás, labda hajszó. Bevezetésül az ifj. énekkar a Hymnuszt, záradéku a Szózatot énekl.

Az ifjuság táncmulatsága. Az ev. ref. főgimn. ifjusága és tanári kara szombaton este tartotta meg a Kossuth-kerti kioszkban tavaszi táncmulatságát. Pompás idő kedvezett az összejövetelnek, mert jölehet délután esett az eső, de ez még előnyös volt a forróság eltüntetésére, este pedig már esendes volt minden. A mulatság remekül sikerült, szépszámú és előkelő közönség foglalt helyet a termekben, táncoló pár is volt rengeteg, noha a fiuk nagyszámához mérten több leány is jól mulathatott volna. Ez azonban korántsem oly nagy baj, mint mikor a tánczosnő sok, s a tánczos kevés. Nagyszerűen mulatott, aki jelen volt, oka lesz megemlékezni az ifjusági bálra.

Tanítói gyűlés. Az ugoesai róm. kath. esperesi kerület tanítói egyesülete folyó évi gyűlését Nagyszöllősen tartotta meg *Dimand* Lajos helyettes esperes, kerületi tanfelügyelő elnöklete alatt. A gyűlésen a kör tagjain kívül megjelentek: *Halmágyi* Ferencz Ugoesa m. kir. tanfelügyelője, *Zahoray* Pál nagyszöllősi plebános és *Sárosy* Pál tőke-terebesi nyug. rk. tanító. A gyűlést szt. mise előzte meg, melyet *Dimand* Lajos mutatott be a kör elhunyt tagjaiért az egek Urának. A gyűlésen az elnöklő esperes az egybegyűlteket üdvözölve, fenkölt, szellemdus beszédében méltatta a kör tagjainak buzgó, fáradhatlan munkálkodását. A tárgysorozatot *Szob. Tóth* Kálmán nevetlenfalusi tanító nyitotta meg, nagy gonddal s kiváló szorgalommal készült gyak. tanításával a számtanból, a tört fogalmáról. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, a gyak. tanítás elbírálása után, mely dicséretre méltónak minősített, *Horváth* Endre halmii rk. tanító olvasta fel a mezőgazdasági tanfolyamon szerzett tapasztalatait, mely után a társadalom méteyeről, a sztrájkról értekezett nevelési szempontból. E mindenki figyelmét lekötő, folyékony modorban összeállított felolvasásért az elnök köszönetét fejezte ki az egyesület nevében. Majd *Simon* Antal tiszaújlaki tanító olvasta fel „Az erkölcsi nevelésről“ című beérkezett pályamunkáról terjedelmes, tudással készített bírálatát, mely szerint a nevezett munkát esakis átdolgozva véli elfogadhatónak. *Szinyei* Gusztáv tarterebesi tanító, ki a kör jegyzője, betegsége miatt ezen tisztségről leköszönt, helyette egyhangulag *Horváth* Endre halmii tanító választott meg. Végül elhatározatott, hogy a nyáron rendezendő országos tanítói kongresszuson a kör magát egy taggalképviselteti. Elnök indítványára a Szt. István-társulat rendes tagjai közzé lépett az egyesület, a fizetendő évi díjat az elnök sajátjából fedezi, mely nemes, pártját ritkító nagy szivességeért a kör hálás köszönetet mond ez uton is. Gyűlés után a kaszinóban közebéd volt, hol a házigazda szerepét az esperes vitte. Felköszöntötték: *Dimand* Lajos Püspök ur öngyméltóságát, a kör tagjait, *Hofbauer* Ignác a tanítók és lelkészek közötti egyet-

érés és szeretetért üritett poharat, *Margittay* és *Horváth* Endre az esperest, annak édes anyját éltették és *Góczy* István kőkényesdi tanító az egyesület alelnökeért, ki 25 éve működik a tanítói pályán, de aki betegsége folytán a gyűlésen jelen nem lehetett.

A Dalegyesület június 5 én Szatmár-hegyre kirándulást rendezett, melyben 30 működő tag vett részt. Énekeseinket több vendég kísérte és a délután folyamán is számosan keresték fel. A tanya *Litteczky* Endre választmányi tagnak a szállójában volt. Innen indultak este 6 órakor *Pap* Géza polgármester szállójába, hogy a törvényhatóság fejt, aki az egyesületnek és a zeneiskolának nagy támogatója, alkalmmilag üdvözöljék. Az egyesület szónoka dr. *Vajay* Imre elnök volt, akinek rövid s lelkes szavaira a polgármester igen bensőségteljesen válaszolt. Itt az egyesület 3 szép dalt adott elő. A tisztelgés végeztével a kirándulók visszatértek a tanya, ahol gazdag asztalhoz ültek, melyet dus enni- és innivalóval dr. *Vajay* Imre elnök, dr. *Fechtel* János alelnök, dr. *Vajay* Károly tiszti főügyész, *Litteczky* Endre és *Márkus* Márton láttak el. Természetesen, az est folyamán megeredt a dal és a pohárköszöntők árja. *Fereny* János rendezőségi elnök a szíves házigazdakért emelt poharat; dr. *Fechtel* János az elnökért; dr. *Vajay* Károly az egyetértésért; *Bakcsy* Domokos dr. *Fechtel* János alelnökért; *Balogh* József kir. törvényszéki bírósági működő tagok buzgóságáért; *Kőrösmezzei* Antal főjegyző *Litteczky* Endréért; ez utóbbi a vendégekért; dr. *Vajay* Imre az egyesületért; *Méder* Mihály karmesterért és *Fereny* Jánosért, stb. A társaság vig hangulatban töltötte el az estét és derűs emlékekkel tért a 9 órai vonattal a sikerült kirándulásról haza.

Iskolai ünepély. A koronázási évforduló alkalmából szép ünepélyt rendeztek ma a róm. kath. el. iskola növendékei: A nap jelentőségét *Jankovics* János igazgató ismertette. A koronázásról és a magyar nemzet ezeréves multjáról *Juhász* József tanító tartott felolvasást. Szavallatokkal működtek közre *Papolezy* Elemér, *Cholnoky* László, *Tatz* Kálmán, *Banner* László, *Csákányoszi* Károly, *Lakatos* István és *Vajda* Sándor növendékek, közben hazafias énekekkel voltak fűszerezve a programmszámok.

Kérelem. A szatmári tanítóképzőben volt IV. éves osztálytársaimat felkérem, hogy lakóhelyüket velem tudatni sziveskedjenek. *Csanálosy* Endre tanító. Csanálos, u. p. Nagykároly.

Oszi hadgyakorlatok. Az idei évben nem lesznek nagyobb katonai gyakorlatok, mert a május 9-én bevonult újonczoknak csak július első felében lesz akkora képzettségük, hogy a két éves katonákkal együtt járhasanak gyakorlatra. A nagygyakorlatok helyett csak dandárgyakorlatok lesznek szept. 1-től 15-éig, a mikor az 1901. évben besorozottakat hazabocsátják. Az idei elmaradt gyakorlatok helyett azonban a jövő évben, 1905-ben *Kecskemét* környékén lesznek hadtestgyakorlatok, amelyekben előreláthatólag a király is részt fog venni.

A nőegylet jótékonyága. Május hónapban a jótékony nőegylet kiadott az árvaházra 122 kor. 06 fillért, szegények segélyezésére 122 koronát, rögtöni segélyre 18 koronát. Ez összegek együtt 262 korona 06 fillért tesznek ki.

Zenevizsgálatok. Az irgalmas nővérek tanintézetében a mult vasárnap és hét-

főn tartották meg a zenevizsgálatokat, melyeken városunk előkelő köreiből igen nagy számmal voltak jelen és a legnagyobb élvezettel hallgattak a növendékek gyönyörű programmszámait, melyek a következő pontokból állottak: *I csoport:* 1. Kéler. Nyitány, zongorán előadták: *Hronyecz* Irén és tanárnője, cimbalmon: *Mándy* Irén, hegedűn: *Kováts* Mariska. 2. *Heller*. Etudei *Sambuchi* Adél. 3. *Proch*. Lebe wohl harmoniumra, zongorán kísérte *Okolicsányi* Böske. 4. *Chopin*. Valse, *Kovácsy* Ilona. 5. *Ketterer*. Caprice. *Pákay* Margit, második zongorán kísérte tanárnője. 6. Magyar egyveleg, cimbalmon előadta: *Kölcsey* Boriska, zongorán kísérte *Kerekes* Irén. 7. *Weber*. Grande Polonaise. *Eckerdt* Ilona. 8. *Ábránd* harmoniumra, zongorán kísérte *Simony* Lenke. 9. *Liszt*. Rhapsodie. *Glöser* Karmella. 10. *Rossini*. Semiramide-ből, nyolcz zongorán előadták: 1. *Grosz* Karmella, Sr. *Martina*. 2. *Melles* Janka, *Gyöffy* Lenke. 3. *Kerekes* Irén, *Pákay* Margit. 4. *Simonyi* Lenke és tanárnője. 5. *Janiczky* Margit, *Szegedy* Sári. 6. *Eckerdt* Ilona, *Kovácsy* Ilona. 7. Sr. *Chrysol*a, *Sambuchi* Adél. 8. *Benkő* Valéria, *Neugebauer* Miczi. *II. csoport:* 1. *Liszt*. Rhapsodia *Kertész* Mariska, *Pászt*y Róza, *Deutsch* Piroška és tanárnőjük. 2. *Köhler*. Tonbild. *Leitner* Sarolta. 3. *Streabbog*. Polonaise. *Lárg* Mariska, *Lauritz* Mariska, *Barta* Matild. 4. *Schuberth*. Marsch. *Kövy* Cornélia, *Tedesco* Mariska és tanárnőjük. 5. *Baumfelder*. Rondó mignon, két zongorán előadták: *Friedman* Helén, *Victorisz* Valéria, *Kertész* Anna, *Tomsits* Emma, cimbalmon: *Pujda* Margit, hegedűn: *Gorzó* Ilona. 6. *Streabbog*. Marsch. *Klein* Jolán, *Balogh* Lenke, *Szlávik* Hermin. 7. *Wenzel*. Walzer. *Reizer* Margit és tanárnője. 8. *Chwatal*. Divertissement, két zongorán előadlak: *Mándy* Augustza, *Mayer* Margit, *Mayer* Irma és *Juliska*. 9. *Lichner*. Uhlanen-Ritt. *Daray* Margit és *Gizi*. 10. *Streabbog*. Le Lilas két zongorán előadták: *Markovits* Sarolta és *Ida* *Morvay* Emma, *Kósa* Matild. 11. *Spindler*. Husarenritt. *Klein* Jolán, *Leitner* Sarolta. 12. *Chladek*. Quadrille, zongorán előadták: *Fischman* Margit, *Frankó* Juliska, első cimbalmon: *Heib* Hedvig, második cimbalmon: *Novák* Erzsike, hegedűn: *Váry* Emma. 13. *Hennes*. Gruss an den Rhein. *Sipos* Jolán, *Szabó* Margit. 14. *Hummel*. Schlittenpost, két zongorán előadták: *Groszmann* Sarolta, *Friedmann* Helén, *Bodnár* Ilona, *Tirpák* Boriska. 15. *Wollenhaupt*. Valse. *Bárdóli* Juliska és tanárnője. 16. *Richards*. La reine blanche. *Steiger* Ilona, *Révai* Ida. 17. *Bach*. Frühlingserwachen. *Gyöffy* Lenke és Margit.

Szövetkezeti gyűlés. Mult héten keresztény fogyasztási hitelszövetkezeti alakuló gyűlés tartott *Alsó-Homoródon*, mely szövetkezet létesítése körül *Brendli* János fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki, az ő érdeme, hogy a kezdő lépés megtörtént. Az alakuló gyűlésen elnök igazgatónak megválasztott *Einholz* József lelkes, igazgatósági tagok lettek *Auer* Márton, *Einholz* József, *Szeg* Mihály és *Pintye* Tógyer. Felügyelő bizottsági tagoknak a következők lettek megválasztva: *Spán* Ferencz k. tanító, *Fecser* György tanító, *Brendli* József, *Pfefferkorn* András, *Szieber* József, *Fugel* József, *Schaffner* István, *Kramer* János, *Sándor* András, *Schaffner* Sebestyén, *Gottlieb* István, *Brendli* János, *Löchli* István, *Rusk* János. Az eddig beiratkozott 99 tag 178 üzletrészt jegyzett.

Gazdasági tudósító. A földmivelési miniszter *Buzinkay* Gyula szennai rk. plébánost Ungvármegye kaposi járására nézve gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Záró vizsgálatok. Az irgalmas nővérek vezetése alatt álló leányiskolákban az évrő vizsgálatok a köv. sorrendben fogtak megtartani: a) A kisdédóvó intézetben: június 14-én délelőtt a leányoknál, 14-én délután a fiuknál. Ugyanekkor lesz a kézimunka kiállítás is. b) Az elemi iskolákban: június 21-én délelőtt a párhuzamos I. II. III. IV. 22-én délelőtt az V. VI. 23-án délelőtt a IV. 24-én délelőtt a III. osztályban, 25-én délelőtt a gyakorló iskolában, 27-én délelőtt a II. osztályban. A kézimunka kiállítás június 22-29-ig tart. c) A polgári iskolában: június 16-án délelőtt az I., 17-én délelőtt a III., 18-án délelőtt a II., 20-án délelőtt a IV. osztályban. 22-én délután 4 órakor tornavizsgálat. 28-án délután 3 órakor záróünnepség. A kézimunkák és rajzolatok kiállítása június 16-20-ig tart. A vizsgálat a kisdédóvó-intézetben délelőtt 9 órakor, a többi osztályokban délelőtt 8 órakor kezdődik, hálaadó isteni tisztelet a polgári iskola részére 24-én, az elemi iskolák részére pedig 29-én lesz; az érdemsorozat felolvasása ugyanazon napokon a Te Deum után fog megtörténni. A vizsgálatokra az illető t. szülők és tanügybarátokat tisztelettel meghívja Szatmár-Németi, 1904. június 5. Az igazgatóság.

Öngyilkos községi bíró. Megirtuk lapunk egyik előző számában, hogy *Puskás* Ambrus hiripi községi bíró a templomból kijövet agyonlötötte magát. Minthogy nem egyesek terjesztették, hanem az általános hiesztelés az volt városunkban, hogy az öngyilkosság oka a községi pénztárban felfedezett hiány volt, ezt is leközlöttük. Most *Hiripről* arról értesitenek bennünket, hogy semminemű pénzhiány nem volt, az öngyilkost egész életében talpig becsületes embernek ismerték. Azt azonban nem tudatják velünk, hogy mi volt öngyilkosságának az oka. Készséggel adunk helyet annak a helyreigazításnak.

Hatósági átirat. Zala vármegye közönsége igen fontos természetű ügyben küldött átiratot. Az átirat azzal foglalkozik, hogy a bűnügyi statisztika adatai szerint megdöbentő mérveket öltenek napról-napra a forgópisztolyok használatából eredő történetek. Zala vármegye közönsége közgyűlésileg határozatot hozott arra nézve, hogy az országgyűléshez és kormányhoz felirat menesztessék a forgópisztolyok használata és a töltények árusításának korlátozása végett. Ne lehessen ugyanis a forgópisztolyt és töltényeket olyan szabadon, mint jelenleg, árusítani és vásárolni, hanem azok bizonyos engedélyhez köttessenek.

Bercsényi hamvai. Ungvármegyében erős mozgalom indult *Bercsényi* Miklós és neje drága hamvainak hazahozatala s az ungvári várban való elhelyezése érdekében. Egyben emlékükre Ungváron szobor állítása is tervbe vétetett.

A mezőgazdaság fellendítéséért. *Tallián* Béla földmivelésügyi miniszter az ungmegyei gazdasági egyletnek állatdíjazásokra, a gyümölcstenyésztés fellendítésére, a méhészet támogatására 2300 korona segélyt azért engedélyezett, hogy a gazdasági egylet költségvetésében mutatkozó hiány fedeztessék.

Felásatta a férje sitját. Hogy a baba még mennyire el van terjedve a falu-i

népnel s különösen az oláhok közt, bizonyítja a következő eset. A csendőr őrzőnek ét vette Rákos Terebes községben annak, hogy Groszos Jánosné felásatta 12 évvel ezelőtt elhalt férje sírját, mert az boszorkány, neki és családjának éjjelenként békét nem hagy, őket üti-veri, hogy megfordítsa sírjában, miáltal a halott elveszti boszorkány hatalmát. Az ügy az erdői főszolgabíró elé kerülvén, vádlott és társai a következő vallomást tették: A halottó zvegye eladta, hogy ezelőtt 12 évvel férje elhalt, aki boszorkány hírében állott és azóta úgy őt, mint László fiát és Mária leányát minden éjjel kinozza. Ezelőtt egy pár esztendővel László fiának jobb karját bénította meg, amit orvosolt, de semmit sem használt, sőt még erre kevés idővel a bal lábát is megbénította s úgy látzik, hogy a fiára nagyon haragszik, mert meg Krasznabélteken is felkereste, mikor ott eselédkedett. Egyik alkalommal csendőr, máskor katona stb. képében jelenik meg. Azt szokta ilyenkor mondani, hogy eljöttem hozzátok én is enni. De miért is ne jönnék, hisz ettetek ti is rólam eleget. Így kinozza őket már 12 év óta, és mert hallották s ők tudják bizonyosan, hogy ha az ilyen boszorkány embert a sírban hassal lefelé fordítják, megszűnik az ereje, elhatározta családjával együtt, hogy ezt megteszi. Azért a sír megbontására felfogadta Szilágyi János, Drágos Togyer és Groszos Jánost. Április hó 7-én aztán ezekkel kiment a temetőbe s a sírt felásták. Midőn a koporsóra bukkantak s azt felbontották s a benne levő esontvázat megfordítani akarták, hirtelen oly nagy szél támadt, amely a lámpást eloltotta, azonban ez egy nagy lángot vetett, amitől a ruhája is meggyult. Így aztán munkájukat a halott hasra fektetését nem fejezhették be s a sírt ismét beföldelték. A sírásó munkások Szilágyi János, Drágos Togyer és Groszos János is beismerő vallomást tettek. Állítólag részegen vállalták el az éjjeli sírbontást. Összesenl koronát kapott azért, hogy a halottat megfordítsa. Groszos még azt adta elő, midőn a esontvázhhoz hozzá nyult, az özv. Groszos Jánosné kezében a lámpa kialudt és a sírből olyan nagy láng csapott fel, a melytől az asszony ruhája tüzet fogott. Sőt a vizsgálat alkalmával a babonás özvegy még azt a kérelmet sem átalotta előterjeszteni, hogy vizsgálják meg rendőr és orvoshatóságilag férje holttestét, mert annak balkeze még most is él és mozog. A főszolgabíró ezen kérelem teljesítése helyett sírhalom megsértéséért 100 korona bírságot szabott az özvegyre. Mikor ilyeneket hall az ember, önkénytelenül az a kérdés merül fel, hogy vajlon nem elmebajos-e az özvegy és egész családja?

Tűz. Nagy tűz volt Gencsen a mult héten. Leégett 46 lakóház és a megfelelő gazdasági épületek. A nagy szélviharban mentésre gondolni is alig lehetett. A nagykarolyi és a szomszéd községek tűzoltói kivonultak és segínyt nyújtottak. Az épületek nagy része biztosítva volt. — Halmiban szintén tűz volt a mult héten, hol 6 lakóház mellékeépületeivel a lángok martaléka lett.

Garázda legények. Sorozás folyt tegnapelőtt városunkban. Ilyenkor a falusi legény el sem képzei a világot másképen, ha csak jól fel nem önt a garatra és katona-

ságra termetségének igazolásául nem rögtönöz egy kis parázs verekedést. Így volt ez most is, és így lesz talán míg a világ fennáll, ha csak erős rendőri fedezet nem gondoskodik az ellenkezőről. A sárközi és a lázári legények jöttek mérték alá, a Gubaszin előtt azonban összekülönböztek, csakhamar suhogott a füttyökös a levegőben, a kiomló vér pirosra festette az utca követ. Természetesen közelíteni senki sem mert feljök, mert veszett módon dühösekk voltak, rendőrt pedig nem lehetett látni a közelben.

Nem temetnek többé teszthalottat. Sok ember életének állandó félelme az, hogy élve kerül a koporsóba és ott, hat lábnyira a föld alatt, koromsötétben, fulasztó levegő-nélküliségben, a csuszó-mászó férgek közt — felébred. Egy francia mechanikus most gépezetet talált fel, amely az eltemetett egyetlen mozdulatára hirt ad az élőknek arról, hogy akit a föld alá tettek, még léleklzik és kikivánczolják sötét börtönéből. A gépezetet így írja le: A gépezetet közvetlenül a koporsóra kell tenni és mikor már megfelelő ideig rajta volt, minden nehézség nélkül ismét le lehet venni. Az eltemetett legkisebb, alig észrevehető mozdulata is felnyitja a gépre alkalmazott szelepet és így friss levegő jut a koporsóba. A teszthalottak ez a gyenge mozdulata mozgásba hoz egy éleshangu csengőt is és ezzel figyelmesé teszi a sír környékét arra, hogy a koporsóban még élet van és reményt ad az eltemetettnek is. Ha kissé figyelemmel kísérik a friss sírokat, ilyen módon megszűnik az a veszedelem, hogy halottainkat esetleg élve temetjük el.

Teljes **negyedárban, esetleg még drágábban** veszek ócska tankönyveket. **Lóvy Miksa** könyvkereskedő.

Vesztett kutya. A nagyerdőn a mult héten egy nagy juhász kutya garázdálkodott. Megrohanta Nagy János erdőőr 10 éves fiát, a fején és karján kegyetlenül összemarta. Mire a házbeliék észrevették és a dühöngő állat üldözésére indultak, már nyoma veszett. A szegény fiut felszállították Budapestre a Pasteur-intézetbe, a főkapitány pedig az erdőn levő kutyákat összefogdosztatta, mert nagyon valószínű, hogy a veszett állat több kutyát megmárt és a kutyákra úgy a város bel- és külterületén, valamint a szatmári hegyen 40 napi zárlatot rendelt el.

Ócska tankönyveket vesz a legmagasabb árban **Huszár Aladár** könyvkereskedő.

IRODALOM.

Colombiere Kolos S. J. élete és lelki naplója. Magyarra fordította és Hattler S. J. nyomán Colombiereinek életrajzát megírta *Wolkenberg Alajos* dr. theol. tanár. Colombiereinek, Jezus szents. Szive apostolának életrajzát, de különösen lelki naplóját az egész világon ismerik és most Colombiereinek boldogáavattatása előtt mindenfelől nyilvánult az óhaj, hogy magyarul is meglegyen az a híres napló. Egészen illő, hogy épen június havára, Jezus Szive-hónapjára jelent meg a csinos és értékes könyv. Terjedelme 17 iv, fűzött példánynak ára 1.50 korona (e. e. ss.). Kapható *Wolkenberg Alajos* dr. theol. tanárnál Szatmáron. Ugyanott kapható *Jézus Szive, a kegyelmek napja* c. elmélkedő és imakönyv (15 iv, vászonkötés), ára 1.50 korona (e. e. ss.).

és szájvíz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, **készítik: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.**

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**

3-52-24

orvos-fogorvos.

és szájvíz.

Révai Testvérek irodalmi intézet részv.-társaság főképviseletése.

Posner Károly Lajos és fia első magyar vonalozó intézet, üzleti könyvek gyára, kö- és könyvnyomdai műintézetének képviselősege.

A tudomány és szakirodalom minden ágából dus választék.

Bárhon és bárki által — akar bolti, akár leszállított áron — hirdett könyvek és zeneművek a hirdett áron kaphatók.

Papir-, író-, rajz- és festőszerek nagy raktára. Kö- és könyvnyomdai, valamint könyvkötészeti munkák felvétele.

Tisztelettel van szerencsém szives tudomására adni, hogy helyben Deák-tér 9. sz. a. (*Dr. Lengyel Márton* ur házában) a legmagasabb igényeket is kielégítő

könyv-, zenemű és papirkereskedést

nyitottam

Huszár Aladár törvényszékileg bejegyzett cég alatt.

Hiszem, hogy Szatmár város és vidéke előkelő közönségének, iskoláinak és hivatalainak is szolgálatot teszek egy modern könyv- és zeneműkereskedés létesítésével. Semmi áldozatot sem kimélttem — üzletem felszerelésénél — és mindent el fogok követni ezután is — pontos és figyelmes kiszolgálás által — a n. é. közönség bizalmának és pártfogásának kiérdemlésére és megtartására.

Magamat és kezdő vállalatomat szives figyelmébe és jó indulatába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

HUSZÁR ALADÁR.

37-3-2

Szigeti József Szatmár

Lakás és iroda Bányai-ut 12.
hat. e ng. ház- és birtok-eladási, törlesztéses elzálogkötés-közvetítési irodája.

A ki házat, birtokot és erdőt venni vagy eladni kényelmesen (mérsékelt közvetítési díj mellett óhaj, ugyszintén birtokra vagy házra olesó **törlesztéses jelzálogkölcsönt** akar, vagy bárminő helybeli vagy vidéki **részvényre** van szüksége, vagy azokat **eladni** akarja e céggel lépjen érintkezésbe és meg fog róla győződni, hogy kiterjedt előnyös ismeretsége folytán hivatásának megfelel. — **Vidékre azonnal válaszol.**

28-10-10

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagy-
érdemű helybeli és vidéki
közönség becses tudomására
hozni, hogy **8 év** óta fennálló

szabó-

műhelyemet

Petőfi-utca 17. sz. alá

helyeztem át. — Műhelyem-
ben mérték után gyorsan és
pontosan készítek divat sze-
rinti uri öltönyöket, ugyszin-
tén javításokat is elfogadok.
Készítek ugyszintén minden-
nemű **papi öltönyöket**
s kívánatra n. b. megrende-
lőimhez **házhöz** megyek.

A n. é. közönség becses
pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Palencsár Jakab.

PÉNZ!

4%^o-os

törlesztéses kölcsönt

nyújtunk 10—65 évre budapesti és külföldi elsőrangú pénztinté-
zettől, az ingatlan 3/4-ed értékéig, gyorsan, utólagos díjazással.

A kölcsönt nem záloglevelekben, hanem készpénzben is folyósítjuk,
melyet a tulajdonos egyszerre vagy részletekben bármikor visszafizethet, de a pénz-
intézet nem mondhat fel. Legjobb alkalom a sulyos váltó, vagy már meglévő
drága törlesztéses kölcsönök átváltoztatására (convertálására). A kölcsön beke-
belezése illetékmentes. A kölcsöniratok beküldése a tulajdonosra kötelezettséget
nem ró, ellenben, ha az ügyet elvállaljuk, a sikert biztosítjuk. **Mielőtt conver-
tál, saját érdekében tegyen kérdést hozzánk, kézséggel adunk felvilá-
gosítást díjmentesen,**

Fővárosi és vidéki pénztintézetek, mint tulajdonosok megbizásából ked-
vező feltételek mellett eladjuk a kezelésünk alatt álló **1400 holdas és 180 hol-
das** birtokot.

Telefon-szám 16.
Válaszbélyeg melléklendő.

Neuschlosz Testvérek

törvénytisztelettel bejegyzett cég, bankbizományosok

Szatmár.

Czímkarttyák

Gyászlapok

Szállítási bárczák

Feltűnő falragaszok

Báli meghívók

Borítékok czimnyomással

Ügyvédi nyomtatványok

Árjegyzékek

Névjegyek

Levelező-Lapok

ÉTLAPOK

Eljegyzési és esketési meghívók

SZÁMLÁK

Levélpapírok művészies kivitelben

Könyvkötészeti munkák készítettése!

„Pázmány-sajtó“

Szatmár, Iskola-köz 3. szám.

KÖNYVNYOMDA,

papír- és nyomtatványraktár.

Könyvnyomdai munkák felvétele.

Művek kinyomtatása

TÁNCZRENDEK

Üzleti körlevelek

Kisérő levelek

Reclam-kártyák

Rovatozott ivék készítése

Havi- és folyóiratok

Csomagoló papírok czégnomással

Táblázatok

Pontos kiszolgálás!

Szolid árak!

Belépti-jegyek

Szalag-aranyozások

Felszólító levelek.

„LAXATIN”

czukorka

egy igen **kellemes** és felette **enyhe hatású**

hashajtószer,

mely úgy **gyermek-nél,** mint **felnőtteknél** hasznosnak bizonyult.

Orvosok ajánlják és rendelik betegeknek.

Kapható 70 fillérért eredeti dobozokban.

Készítője:

Horváth József

gyógyszerész

Szatmár-Németi.

31-26-10

A

COLOSSEUM VÉRTANUI

Képek a római amphitheatrum történetéből.

Írta:

Tiszt. O' Reilly A. J.

apostoli hittérítő St. Maryban, a Fokföldön. ***

Fordította:

Matyeczko Theodor.

Ára 2 korona 40 fillér.

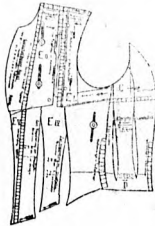
Kapható:

A „Pázmány-sajtó”-ban.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL** féle

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

Gyári jegy.

segélyével, *anélkül,* hogy a *szabászati rajzot megtanulta volna.* Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. — *Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból.* Minden államban törvényileg védve és *szabadalmazva.*

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett

Guschelbauer Antal Sopron.

Magyarázatok ingyen lesznek küldve.

23-52-12

Képviselők minden helyiségben kerestetnek.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben **szövetek méter számra** is eladatnak.

2-52-24

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után **o l e s ó n** szállítatnak Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Czement lapok

Alap. 1890.

Beer Sámuel

SZATMÁR, központ Berossényi-utca 40.

Raktárak: Kisfaludi-utca és Atilla-utca. Szám-talan elismerő levél egyházak és hatóságoktól.

Terv és költségvetés díjtalan.

Munkáimért teljes felelőséget vállalok.

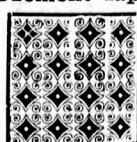
Aszfalt, cement-árugyáros, mozaik, terrassó és cementlap burkolatok; eszmöszölt beton munkák, hidak, csatornázások és nedves falak aszfalttal szárazzá tétele.

Ajánlok:

24-20-12

I. r. Beocsinyi portland-czement 100 kg. **4 K 90** fill.
I. r. Beocsinyi román-czement 100 kg. **3 K 10** fill.
Lédetzi portland-czement 100 kg. **4 K 80** fill.

Czement lapok

Alap. 1890.